

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของบุคลากรในเครือบริษัท นิตโต เดน โกะ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรประจำในเครือบริษัท นิตโต เดน โกะ ซึ่งปฏิบัติงาน ณ บริษัท นิตโต เดน โกะ ประเทศไทย จำกัด ตั้งอยู่ที่ 1/75 หมู่ 5 ตำบลคานหาม อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 1,200 คน และบริษัท นิตโต มาเทค (ประเทศไทย) จำกัด ตั้งอยู่ที่ 700/611 หมู่ 7 ถนนบางนา-ตราด กม.75 ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000 ประมาณ 1,000 คน โดยมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 2,200 คน

1.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Taro Yamane โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% และกำหนดความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ไม่เกิน 5% (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541, หน้า 23-29) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน สำหรับการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

1.3 การสุ่มตัวอย่าง

สำหรับการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสุ่มแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรในเครือบริษัท นิตโต เดน โกะ ซึ่ง

มีความพร้อมและสามารถให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจนครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ 321 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดความคิดเห็นต่องานที่ปฏิบัติ ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับ ลักษณะงาน 6 ลักษณะ คือ ความมีอิสระในการทำงาน ลักษณะงานที่ทำท่าย งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความเข้าใจในกระบวนการของงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และความคาดหวังในโอกาสความก้าวหน้าในงาน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดประสพการณ์จากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับประสพการณ์ในงาน 4 ลักษณะ คือ ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อองค์กร ความรู้สึกว่าคุณคือเป็นที่พึ่งได้ และมีทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กร

ส่วนที่ 4 เป็นแบบวัดความผูกพันต่อองค์กร ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กร 6 ลักษณะ คือ ความเชื่อมั่นในการยอมรับต่อเป้าหมายขององค์กร ความเต็มใจที่ในการทุ่มเทเพื่อองค์กร ความภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความห่วงใยในอนาคตขององค์กร การปกป้องชื่อเสียงภาพลักษณ์ขององค์กร และความต้องการเป็นสมาชิกขององค์กร

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในแนวทางในการเสริมสร้างความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร

สำหรับคำถามในส่วนที่ 2, 3 และ 4 เป็นแบบวัดที่ดัดแปลงมาจาก คมกฤต เมฆสกุล (2553, หน้า 56) โดยคำถามในแต่ละข้อของแต่ละส่วน มีระดับความคิดเห็น 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงตัวเลือกเดียว

สำหรับคำถามในส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ดัดแปลงมาจาก สุทธิวรรณ ศรีสุพรรณ (2550, หน้า 16) โดยมีคำถาม 3 ข้อ แต่ละข้อเปิดกว้างเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดต่างๆ จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ตลอดจนหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย

2. นำวัตถุประสงค์การวิจัย ขอบข่ายหรือนิยามตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กรอบแนวคิดและนิยามศัพท์เฉพาะในบทที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามชนิดต่างๆ และการแปลความหมายจากแบบสอบถาม เช่น การใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ให้ครอบคลุมเนื้อหาและนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ภายใต้กรอบแนวความคิดการวิจัย (Conceptual framework)

4. สร้างข้อความของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัยและนิยามศัพท์ และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ตลอดจนขอเสนอแนะ เพื่อให้ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมก่อนนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วในข้อ 4 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ในการสร้างเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ ว่าเครื่องมือที่จะนำไปใช้มีระดับความสามารถในการวัดตรงตามสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ พร้อมทั้งพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามตรงประเด็น ครอบคลุมเนื้อหาที่จะถามเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ตลอดจนพิจารณาความถูกต้องของภาษาที่ใช้จำนวน ท่าน ดังนี้ 1) 2) และ 3)

6. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective / concurrence) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ลงความเห็นในแบบสอบถามจากการพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อแล้วให้คะแนนตามข้อกำหนด ดังนี้

ให้คะแนน 1 เมื่อพิจารณาว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อพิจารณาว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

และมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ถ้าค่า IOC ของข้อคำถามในข้อใดมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป หมายความว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนำมาใช้ได้ ถ้าค่า IOC ของ

ข้อคำถามในข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 หมายความว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดข้อคำถามนั้นทิ้งไป จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum \chi}{N}$$

เมื่อ IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum \chi$ = ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

และได้ค่า IOC = 1

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในข้อ 6 มาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้พิจารณาความเหมาะสมและสมบูรณ์อีกครั้ง หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (try-out) กับประชาชนในกลุ่มคือผู้ประกอบการร้านค้าที่มีขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ยาสูบ ไฟ จำนวน 30 ร้าน แล้วนำมาจำแนกหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) จากสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อของคำถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อคำถาม

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยมีเกณฑ์ตัดสินว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบถามมีค่าใกล้เคียงตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไปจะไม่แก้ไขแบบสอบถาม แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามมีค่าต่ำกว่า 0.75 ผู้วิจัย จะทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาคในแบบสอบถามที่ใช้โปรแกรม SPSS ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครั้งนี้ มีค่าเท่ากับ

0.857 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์จึงถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรของในเครือบริษัท นิตโต เคนโกะ เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยผู้วิจัยได้อธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเป็นรายบุคคลและรวบรวมสอบถามคืนหลังผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นการตอบคำถามในแบบสอบถามที่แจกให้ตอบ จำนวน 321 ชุด

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแล้วมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแต่ละข้อ (Data editing) และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการถ้าพบว่าแบบสอบถามชุดใดผู้ตอบแบบสอบถามทำไม่ครบทุกข้อ ก็จะทำการเก็บเพิ่มเติมเมื่อได้ข้อมูลครบ 321 ชุดเพื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนคำตอบในข้อคำถามของแบบสอบถามและได้ผ่านการตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล (ส่วนที่ 1) และส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานที่ปฏิบัติ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale) ใช้การนับจำนวนและให้นำหน้ากระดาษการตอบของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดค่าตัวเลขแทนน้ำหนักในการวัดระดับความสำคัญจากเกณฑ์การให้คะแนนและความหมายของตัวเลข มีดังนี้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดค่าของคำตอบ (สำหรับคำถามในส่วนที่ 2, 3 และ 4) เพียง 4 ระดับ โดยตัดช่วยคำตอบ “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่มีความเห็น” ออก เนื่องจากคำตอบดังกล่าว มีช่วงความเป็นกลาง ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจ หรือไม่อยากตัดสินใจ มักจะเลือกคำตอบนี้ โดยเห็นว่าเป็นคำตอบกลางๆ ซึ่งจะมีผลต่อการตอบแบบสอบถามอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถได้คำตอบที่แท้จริง จะส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ หรือคำตอบที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	3 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	4 คะแนน

ผู้ศึกษาวิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนน โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ซึ่งแทนค่าได้เท่ากับ} &= \frac{4 - 1}{3} \\ &= 1.00 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็น ผู้ศึกษาวิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นที่มีค่าต่ำสุด คือ 1 คะแนน และค่าสูงสุด คือ 4 คะแนน ออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาตามระดับของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นของตัวแปร
1.00-2.00	ระดับน้อย
2.01-3.00	ระดับปานกลาง
3.01-4.00	ระดับมาก

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมานับความถี่และคำนวณค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ เพื่อพิจารณาว่ากลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะมีความคิดเห็น หรือต้องการในเรื่องใดมากที่สุด และนำไปเป็นข้อเสนอแนะในเรื่องนั้นๆ ต่อไป

6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยวิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) ใช้สำหรับข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 ถึง ตอนที่ 4

1.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Frequency and percentage) ใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรในเครือบริษัท นิตโต เคน โกะ เพื่ออธิบายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) ใช้อธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่องานที่ปฏิบัติ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพจากการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) โดยใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยค่าสถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม (One-Way analysis of variance, F-test) และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient : r) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความคิดเห็นต่องานที่ปฏิบัติ ประสิทธิภาพจากการปฏิบัติงานกับความผูกพันต่อองค์กร